

शासनाच्या विविध योजनांमधून
राबविलेल्या पाणी पुरवठा
योजनांच्या देखभाल दुरुस्तीबाबत.

महाराष्ट्र शासन
नगर विकास विभाग

शासन परिपत्रक क्रमांक: संकीर्ण-२०१७/प्र.क्र. १९०/नवि-३३

मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२

तारीख: ०७ जून, २०१७

प्रस्तावना:-

केंद्र व राज्य शासनाच्या विविध योजनांमधून पाणीपुरवठा विषयक योजनांची अंमलबजावणी राज्यामध्ये करण्यात आलेली आहे. शासनाच्या विविध योजनांमधून बहुतांशी पाणीपुरवठा प्रकल्प कार्यान्वित झालेले आहेत. या प्रकल्पांना मंजूरी देताना संबंधित नागरी स्थानिक स्वराज संस्थांमार्फत सदर प्रकल्पांच्या देखभाल व दुरुस्तीचा ठराव शासनास सादर करण्यात येऊनसुद्धा प्रत्यक्षात पाणीपुरवठा विषयक प्रकल्प पूर्ण झाल्यानंतर सदर प्रकल्पांच्या देखभाल व दुरुस्तीसाठी उपाययोजना केल्या जात नसल्याची बाब निदर्शनास आली आहे. यामुळे शहरामध्ये पाणीपुरवठा क्षमता निर्माण होऊन सुद्धा अपेक्षित देखभाल व दुरुस्तीच्या नियोजनाअभावी सदरच्या योजना किफायतशीर व शाश्वतपणे चालविल्या जात नाहीत. यामुळे अपेक्षित फलनिष्पत्ती साध्य होत नाही. सबब शासनाच्या निधीतून राबविण्यात आलेल्या पाणीपुरवठा योजनांची देखभाल व दुरुस्तीचे नियोजन करणेबाबत सूचना देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन परिपत्रक:-

राज्याच्या नागरी क्षेत्रातील पाणी पुरवठा योजना किफायतशीरपणे चालविल्या जाण्यासाठी व त्यामधून अपेक्षित व शाश्वत फलनिष्पत्ती साध्य होण्यासाठी खालीलप्रमाणे कार्यवाही करण्याच्या सूचना देण्यात येत आहेत.

- १) केंद्र व राज्य शासनामार्फत भविष्यात राबविण्यात येणाऱ्या पाणीपुरवठा योजनांची आखणी करताना सदर प्रकल्पाच्या अनुषंगाने योजनेच्या शाश्वत अंमलबजावणीच्या अनुषंगाने देखभाल व दुरुस्तीबाबतच्या व्यवस्थेचे नियोजन प्रकल्प व्यवस्थापन सल्लागाराच्या सहाय्याने करण्यात यावे.
- २) पाणीपुरवठा प्रकल्पाच्या देखभाल व दुरुस्ती व्यवस्थेचे नियोजन सर्वसाधारण सभेच्या निदर्शनास आणून त्याबाबतचा नागरी स्थानिक स्वराज संस्थेचा ठराव करण्यात यावा.
- ३) नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थेने केलेल्या ठरावानुसार भविष्यामध्ये पूर्ण होणारे पाणीपुरवठा **प्रकल्प कार्यान्वित झाल्यानंतर तीन महिन्यांच्या आत** सदर योजनेच्या देखभाल व दुरुस्ती आराखडयानुसार **प्रकल्पाची देखभाल व दुरुस्तीसाठी आवश्यक व्यवस्था स्वनिधीतून उभारणे** संबंधित नागरी स्थानिक स्वराज संस्थेवर बंधनकारक राहिल. याची काटेकोर अंमलबजावणी करण्याची जबाबदारी आयुक्त महानगरपालिका/मुख्याधिकारी, नगरपरिषद/नगरपंचायत यांची राहिल.

४) ज्या नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांचे पाणीपुरवठा प्रकल्प यापूर्वीच कार्यान्वित झालेले आहेत, तथापि सदर प्रकल्पाच्या अनुषंगाने अदयापही सुनियोजित देखभाल व दुरुस्ती आराखडा तयार केला नाही. अशा नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांनी पाणीपुरवठा प्रकल्पाच्या देखभाल व दुरुस्तीचा आराखडा माहे जुलै, २०१७ अखेर तयार करावा.

५) सदर आराखड्याच्या अनुषंगाने सुनियोजित आवश्यक व्यवस्था माहे ऑगस्ट, २०१७ अखेर स्वनिधीतून स्थापित होईल व त्यानुषंगाने पाणीपुरवठा योजना शाश्वत राहण्यास मदत होईल, याबाबतची दक्षता घेण्याची सर्वस्वी जबाबदारी संबंधित आयुक्त/मुख्याधिकारी व संबंधित नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थेची राहिल.

६) अशा प्रकारे नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थामार्फत राबविण्यात आलेल्या पाणीपुरवठा विषयक योजना या किफायतशीर राहतील व शाश्वतपणे नागरिकांना पाणीपुरवठा करतील, याअनुषंगाने उपरोक्त विहित केलेल्या कार्यपद्धतीनुसार आवश्यक कार्यवाही शासनाने विहित केलेल्या कालावधीमध्ये पूर्ण करावी.

२. आयुक्त तथा संचालक, नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय यांनी याबाबत आवश्यक संनियंत्रण करून नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थामार्फत राबविण्यात येणाऱ्या व या परिपत्रकानुसार करण्यात येत असलेल्या कार्यवाहीचा सर्वकष आढावा घ्यावा.

३. सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संगणक संकेतांक २०१७०६०७१७३७५४५८२५ असा आहे. हे परिपत्रक डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(पां.जो.जाधव)

सहसचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
२. मा. मंत्री (सर्व) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
३. मा. राज्यमंत्री (नगरविकास) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
४. सदस्य सचिव, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण, मुंबई.
५. आयुक्त तथा संचालक, नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय, वरली, मुंबई.
६. विभागीय आयुक्त (सर्व)
७. जिल्हाधिकारी (सर्व)
८. आयुक्त सर्व महानगरपालिका
९. मुख्याधिकारी, सर्व नगरपरिषद/नगरपंचायती
१०. निवड नस्ती (नवि-३३).